

Maj 2023

5 maj

Kyla och frost

I natt hade vi -5 grader och det var fortfarande frost på vissa ställen när jag gick ut och släppte ut hönsen vid halv niotiden. Prognosen säger att det ska bli som mest +7 grader idag och minusgrader i natt igen. Men sen påstås det bli litet varmare nästa vecka. Det får vi verkligen hoppas för odlingsarbetet är 2-3 veckor försenat. Jag har inte sått ett enda frö på friland och jag har inte vågat sätta ut annat än de mest köldtåliga sådderna i bubbelplastväxthuset, trots att jag har frostvakt där. Fläkten orkar inte hålla emot riktigt så det kan bli neråt 4-5 plusgrader på natten. Det gillar inte tomatplantor. Då blir bladen grönlila och dom slutar växa. Det hade varit bra om man kunnat sätta ut sättpotatisen i växthuset, men det har jag provat och groddarna växte inte så bra där. För kallt tror jag. Potatis vill ha 8 grader när man sätter dom i jorden, så dom gillar nog inte kallare innan man sätter dom heller.

De största tomatplantorna är nästan en halvmeter höga och många har små klasar med blomknoppar nu. Som väl är ser de ut att växa normalt, tack vare min dunder-växtlampa.

Jag har fortsatt att så, mer timjan, kryddtagetes, purjo och blomman för dagen. Jag har sått sötmajs och grobarheten var fantastisk. Av 32 sådda frön grodde 31. Med Blomman för dagen var det nästan omvänt, ett frö grodde av 32. Senaste sådd var meloner, både cantaloupe och vattenmelon. Jag tror jag satte nästan 40 frön för säkerhets skull. Jag räknar med svinn, för jag tycker plantorna brukar växa litet dåligt. Det hade nog varit bra om dom såtts litet tidigare, men gjort är gjort. Eller snarare inte gjort...

Potatisen har groddar, försådd Pak Choi och bindsallat växer i kallväxthuset och spenaten kommer upp fint. Jag hade sått litet plocksallat också i växthuset, och den kom upp, men sen försvann nästan allt av någon outgrundlig orsak. Mus???

Dahliorna har kommit ner i sina hinkar för att väckas till liv och dom visar gröna skott. Dalior tål ingen frost alls, så dom får stå inne till efter "järnnätterna", dvs typ nationaldagen.

Jag ska försöka få ner palsternacksfröerna i jorden snarast i alla fall. Palsternacka växer långsamt och behöver lång tid på sig. Normalt sår jag dem i mitten av april. I år ska jag inte så lika mycket som förra året, för vi äter inte så mycket. Vi har fortfarande palsternacka, potatis, rödbetor, kålrabbi, purjolök, gullök, rödlök och vitlök och ett par musselsquash kvar sedan förra året, och en halv låda äpplen som behöver tas om hand. Jag kokar äppelkompott som jag äter till frukost, men det som jag inte hinner äta upp tänkte jag kärna ur, skära i bitar och stoppa ner i frysen för senare behov. Det har varit ganska soligt den senaste veckan och jag spenderar en stor del av dagarna i trädgården, fortfarande med långkalsonger på. 😊 Jag krattar, rensar mossor mellan gatustenarna vid entrén, sopar gångar och parkering och rensar i rabatterna. Vi har plockat kvistar i hagarna och tagit hand om alla stora grenar som slets av träden i vintras när den stora snöblaffan drabbade oss. Så nog finns det att göra även om det är kallt.

7 maj En heldag i trädgården

Vi har haft två nätter till med 4-5 minusgrader, men det sägs att det ska vara plusgrader på nätterna nu. Jag har burit ut krukor från växthuset för att göra litet plats.

Sen bar jag ut dahlia-hinkarna i växthuset, och även sättpotatisen plus litet fler såpotter. Till och med paprika- och chiliplantorna fick flytta ut, för dom har fått löss som vanligt, och lössen gillar inte att bo i växthuset så dom brukar försvinna då. Jag ska nog spruta med litet såplösning också för säkerhets skull.

Jag drog upp alla gamla kålplantor. En erfaren odlare tipsade om att man skulle låta kålen stå kvar över vintern för det brukade komma litet små kålblad på våren som man kunde skörda. Men enligt min erfarenhet är det bara undantagsvis som de överlever vintern. Häromdagen hörde jag John Taylor, trädgårdsmästare känd från televisionen, som sa att man skulle dra upp kålplantorna på hösten och faktiskt inte ens lägga rötterna på komposten, för att minska risken för klumprotssjuka. Det är en ovanlig sjukdom som man verkligen inte vill ha, för det tar typ 25-30 år innan man kan odla kål igen i jord som varit smittad. Så jag la rötterna på eldningshögen.

Björne har satt igång sommarvattnet. Tyvärr hade pumpen frusit sönder, så vi fick köpa en ny. Trots att Björne tömt den på vatten som vanligt i höstas hade det legat vatten kvar någonstans, vilket gjorde att den sprängdes sönder. T-kopplingen till kranen i odlingslandet hade också frusit sönder, men den var betydligt billigare att ersätta. Skönt att ha vatten på nära håll och slippa bära vattenkannor lång väg. SMHI förutspår en torr sommar...

Temperaturen i odlingsbäddarna utanför växthuset är bara 5-6 grader, så det är nog bara palsternacka och morötter som jag kan så, kanske ringblommor också. Men övrig sådd får vänta.

Det har börjat titta upp ätliga ogräs både här och där. Kirskål, nässlor och svalört – alla tre är litet besvärliga att få bort, så man kan välja att betrakta dom som grönsaker istället och äta upp dom. Både kirskål och svalört är ett välkommet tillskott som sallad eller grön smoothie.

Nässlorna behöver växa till sig litet innan skörd.

Men i potatislandet som vi gjorde förra året var temperaturen 12 grader! Det beror nog på att det ligger på vår väl-dränerade gamla ridvolt. Vi planterade ut hälften av sättpotatisarna. En del hade långa skott, och en del bara små piggar. Det blev två rader vardera av Almonda, Queen Anne och Rosaria, totalt 48 potatisar. Vi bäddade in dem med jord så en del blev helt begravda och på andra stack bara toppen upp. För säkerhets skull la vi fiberduk över alltihop. Sen har vi typ 70 sättpotatisar till av sorten Amandine, som vi inte riktigt vet hur vi ska få plats med. Det finns plats för några rader i potatislandet, sen ska jag sätta potatis istället för mjölmajs i tre pallkragar som också står på ridvolten, och några potatisar i hinkar så att vi får färskpotatis tidigt.

Björne kollade bikuporna idag igen. Tyvärr har fem samhällen av 7 dött. Men de två som överlevt är starka. Vi behöver göra avläggare (nya små samhällen). Men det måste vi vänta med tills det blivit varmare och det har börjat kläckas fler bin. Man kan inte räkna med att de nya samhällena drar in någon honung. Dom får koncentrera sig på att göra fler bin.

14 maj

Full rulle i trädgårdslandet

Nu har värmen kommit. Idag hade vi 23 grader på eftermiddagen, och vi har inte haft minusgrader på nätterna den senaste veckan. Nästan alla sådder har flyttat ut i varmväxthuset och även alla tomatplantor. Dom flesta är kraftiga och höga (typ 70 cm!) och många har blommor. Imorgon ska jag börja plantera ner i hinkar i varmväxthuset.

En del plantor har till och med flyttat ut under fiberduk för att avhärdas, all kål, pelargoner och krukor med kryddgrönt. Ungefär hälften av kryddorna hade överlevt vintern, men dragon, oregano, persilja, timjan och citronmeliss hade strukit med så jag ersatte dem med köpta och övervintrade plantor som stått i andra krukor.

Resten av potatisen är i jorden. Kallväxthuset är rensat. Vinrankorna i växthuset är putsade och gödslade. Jag tycker dom har vuxit lite dåligt så jag gödslade dem ordentligt med både benmjöl och hönsgödsel.

Pak Choi och spenat som jag sådde i växthuset är skördeklar och vi har redan ätit av den. Piplök, kinesisk gräslök, libsticka och fjällkvanne är grön och frodig och rabarbern har fått fina blad.

Morötter är sådda (fem olika sorter) och fyra rader matlök (250 gram vardera av röd och silver, plus 500 gram gul lök) är satt.

Jag har sått en massa meloner, vattenmelon och cantaloupe och dom har kommit upp.

Min erfarenhet från tidigare år är att en del plantor tynar bort, så jag har sått riktigt många i år. Jag ska plantera dom i kallväxthuset när frostrisken är över, för det är mer sol där än i varmväxthuset.

Jag har sått squash, pumpa, växthusgurkor och frilandsgurkor, och dom har just börjat titta upp. Krukorna står på värmematta som håller ca 25 grader, och har en stor genomskinlig plasthuv över sig med lysrör i taket

Jag har rensat och gödslat i hörnan med perenna grönsaker (rabarber, chokladmynta, temynta, piplok och kinesisk gräslök), och täckt med ett tjockt lager torrt gräsklipp som jag städat undan från odlingslådor där jag ska så eller plantera ut små plantor. Gräsklipppet bevarar fukten i jorden, håller ogräs borta och tillför humus och gödning

från maskbajs när det bryts ner. Kålplantorna är så pass stora att jag tror de kan planteras ut direkt på friland, utan att omskolas i krukor. Det spar mycket jobb.

Den lilla katten, "Lilla Bus," har fått börja gå ut i koppel en stund på eftermiddagen. Det tycker hon är dagens höjdpunkt, men hon är inte lika kaxig ute som hon är inne. Hon är en riktig blomstermarodör och gnager på snittblommor och krukväxter. Förut lät hon bli dom när jag sprutat "bitterspray" på, men det verkar som om hon inte bryr sig om det längre. Men jag har hittat på ett nytt knep. Jag sätter blomvasen i ett miniväxthus som jag har. Då får dom vara ifred. 🐾

Fåren är klippta. Det blev ovanligt sent i år. Vi har släppt ut dom på dagarna dom senaste veckorna när det varit fint väder. I vanliga fall brukar pälsen ha hunnit växa ut så pass att vi kan låta dom sova ute på nätterna när vi väl släpper dom på bete. Men nu är dom nyklippta och då tar vi in dom i fårhuset på kvällen. Fast dom senaste dagarna har dom inte varit så pigga på att gå in. Det beror nog på att gräset äntligen börjat växa i hagarna och då trivs dom bäst där.

I rabatterna har krokus, snödroppar, de små påskliljorna och våriris blommat ut. Men julrosorna är som allra finast nu, hyacinterna har kommit upp, både mossflox, stora påskliljor och narcisser blommar och dom första tulpanerna har just slagit ut. Tibast, azalea och kungsängslilja blommar också och hägg och körsbär kommer snart. Björne har tjärat ekan och lagt den i sjön. Tranor, doppingar, svanar och vipor har kommit och ekorrhjortar skuttar runt i hasselbuskarna. Maj är nog årets bästa månad.

15 maj Agapanthus = Afrikas blå lilja

Agapanthus gillar att stå trångt, men det finns gränser... För några år sedan sprängde dom en av mina fina blå krukor. Då köpte jag två stora stabila betongkrukor, ca 70 cm höga. Liljorna har inte lyckats spränga dom, men dom har slutat blomma, så jag har förstått att jag borde ha planterat om dom. Men krukorna är så tunga att jag inte kan lyfta dom själv. Björne måste flytta dom med pirra. Se fick han hjälpa mig att bända ut plantorna som satt som två jättestora korkar i krukorna, med rötter ända ner i botten!

Jag var tvungen att hugga isär rötterna med en stor spade, ta bort en stor del av rotsystemet och plantera tillbaka ca 2/3 av plantorna i ny jord. Resten av plantorna satte jag i två nya krukor. Vi får se om dom kommer att sätta knopp och blomma i år. Tidigare i år har jag gjort en liknande procedur med min jättestora Nattens drottning. Som mest har den haft 135 vita näckroslika blommor, men den behövde också delas och få ny jord. Den kommer nog inte att blomma i år. Det blev två nya plantor också.

Ursprungsplantan har jag fått från en dam i kyrkan. Hon flydde till Sverige från Tyskland i samband med andra världskriget och hade bara en uppsättning med bestick med sig när hon kom hit.

Hon berättade att hon hade fått plantan av en professor i Hamburg. Jag har nog haft den i 20 år. Min vän avled för några år sedan men blomman påminner mig om henne. Den är fantastisk när den blommar.

20 maj

Växter på nära håll

Jag skulle köpa några grejor på nätet och råkade snubbla över en uppsättning objektiv till mobilkamera. Jag fick 11 olika objektiv för 130:-, och det kunde jag inte motstå. Det jag var mest intresserad av var makroobjektivet. Man kan ta bilder på några centimeters håll. Det var lite svårt att få till skärpan, men med några försök tycker jag det blev ganska fina bilder. Klart prisvärt!

22 maj

Gorm och Gauk

Förra året kläcktes 8 kycklingar, en tupp och sju hönor! Strax efter blev vår gamla supersnälla tupp Harald sjuk och måste avlivas. Den lilla tuppsycklingen växte ovanligt snabbt, blev stor och ståtlig och fick namnet Gorm. Han tog helhjärtat på sig ledarrollen från tidig ålder. Men på kvällen är Gorm trött efter dagens bestyr och då händer det att han kryper in i ett av redena, hur han nu bär sig åt för att få plats.

För många år sen fick jag frön av en buskböna som heter Gauk. Kanske kommer den från Island,? I en isländsk hjältesaga från 1300-talet nämns en Gauk Trandilsson. Hur som helst, bönan är livskraftig och god. Den fungerar som en kokböna, och används på samma sätt som bruna bönor. Jag sådde 48 bönor och varenda en grodde! 100% grobarhet, det kan inte fröfirmorna skryta med... Eget

28 maj

Hjälp! Jag har försått mig!

Man brukar alltid få räkna med litet svinn när man sår. En del frön grov inte och alla plantor tar sig inte. Så man får ta i lite extra. Men i år har det både grott och växt, åtminstone när det gäller tomater, gurka, meloner och squash/pumpa (förutom butternut-pumpa som är knepig som vanligt.) Resultatet är att jag har fler plantor än vad som får plats i växthuset. Och jag som har så svårt att "avлива" friska och fina växter...

38 tomatplantor i varmväxthuset, 13 i kallväxthuset och 8 i det lilla "tunnelväxthuset." Det blir totalt 59 plantor. Sen har jag satt fyra plantor på friland, på södersidan av tunnelväxthuset, och ändå har jag fjorton plantor över tror jag. Imorgon ska jag förbereda plats för dom utomhus.

Jag har planterat 24 melonplantor i kallväxthuset och sex i tunnelväxthuset. Sen har jag ett tiotal kvar som inte får plats i växthuset. Jag tror jag

Som väl är har jag dragit upp lagom många växthusgurkor och paprika/chili. Men frilandsgurkor har jag också för många av. Men det löser sig.

Vilken välsignelse det är med kompost. Jag har tre fack där jag lägger ogrärens, trädgårdsavfall, hushållskompost och strö från höns huset när jag mockar ut där. Nu har det mittersta facket blivit fin, lucker och näringsrik kompost. Jag har en perfekt plastback som jag sållar jorden med, rakt ner i skottkärran. Och sen fyller jag odlingshinkar och krukor med den allra härligaste mylla.

Dom hade kampanj på Granngården och sålde 8 säckar 40-literssäckar med kogödsel för 249:-. Det lät billigt så jag tänkte att vi skulle köpa för att topdressa gräsmattan med. Sen räknade jag på min egen kompost. Den rymmer åtminstone 1 kbm, dvs 10.000 liter, vilket motsvarar 250 st 40-literssäckar. Det skulle kosta 7.800:- att köpa motsvarande mängd kogödsel till kampanjpris!!!! Jag har räknat flera gånger, för jag tror knappt det är sant. Det verkar nästan mer lönande att göra kompost än att odla

29 maj

Vilda djur i odlingslandet

En liten koltrast har tagit sig in genom ett hål i mitt trädgårdsskjul och byggt bo därinne. Hon hade lagt två små fina, alldeles turkosa ägg i boet när jag tittade, och hon blev skrämmd och flög ut när jag öppnade dörren. Så det var inget annat att göra än att flytta ut så mycket som möjligt av saker som jag behöver, för att slippa störa henne när hon ska ruva. Jag tog ut alla kartonger och tidningar som jag sparar för att lägga i botten på nya odlingsbäddar, så nu är det gott om plats i skjulet för fru Koltrast.

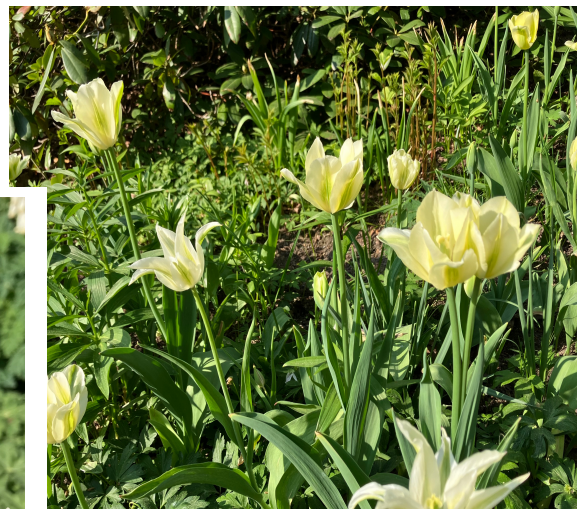
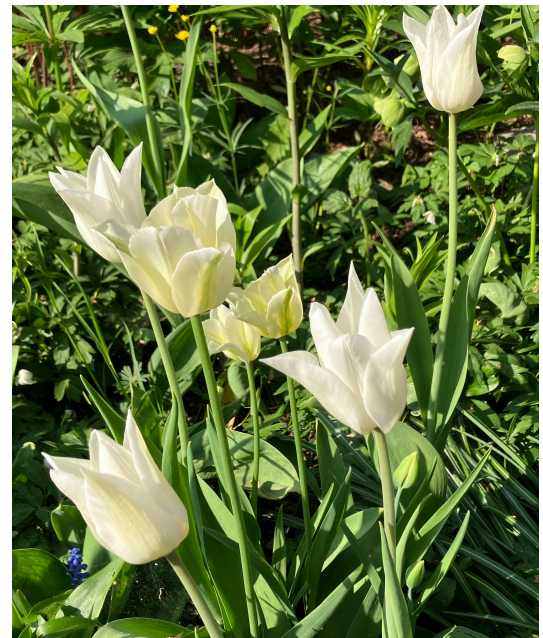
Enligt Naturhistoriska museet ruvar en koltrast 12-15 dagar och sen tar det ytterligare ett par veckor innan ungarna är flygfärdiga. Så jag får väl räkna med en månad innan jag får tillträde till skjulet igen. 🙄

När jag grävde i komposten kom det fram en klase snokägg, eller rättare sagt äggskal från snokägg, för ungarna hade krupit ut, förmodligen redan förra året. Snokmamman söker upp varma platser att lägga sina ägg på, så hon vill ha en kompost eller gödselstack som fortfarande brinner och alstrar värme. Smart flicka, då slipper hon ruva, som koltrasten.

30 maj Tulpanfrossa

Nu blommar tulpanerna för fullt i min vita rabatt. Jag har flera olika sorters tulpaner som blommar vid litet olika tidpunkter. På så vis blir säsongen längre.

31 maj

Skörd tidigt och sent

Vi har faktiskt purjolök kvar i jordkällaren sedan förra hösten. Denna vinter har jag förvarat den "planterad" i en hink med sand och det har gjort att den hållit sig mycket fräschare än när man bara lägger den i en hink. I år har den till och med fortsatt att växa och bildat nya ljusgröna blad. Vi har ätit purjolöksoppa och ugnsgatinerad purjo flera gånger de senaste veckorna, men nu stoppar jag det som är kvar i frysen. Purjolök går bra att torka också. Jag har några påsar i matförrådet.

I växthuset har spenaten börjat gå i blom, så jag har skördat alltihop, förvällt och stoppat i frysen.

Rädisorna som jag sådde tidigt i kallväxthuset har blivit skördeklara. Jag plockar de största efterhand.

